

Библиотека Сатира

Књига друга

ЗОРАН ТУЦАКОВИЋ

**РАЂЕЊЕ
О ГЛАВИ**

Дом културе "Рибница"

КРАЉЕВО, 2002.

**САМО
САТИРА
СРБИНА
СПАСАВА**

СЛОБОДА ИЗБОРА

Или како они кажу,
Или идеш на масажу.

Хоћеш да си крупна зверка,
Или да те пандур мерка?

Немаштину, или благо –
Бирај, аго, што ти драго!

Или црни, или бели –
Слободно се определи!

Хоћеш горе, хоћеш боље –
Слобода је твоје воље!

Или тако, ил' никако –
Изабрати може свако!

Вољ' ти леђно, вољ' ти прсно?
Вољ' ти посно, вољ' ти мрсно?

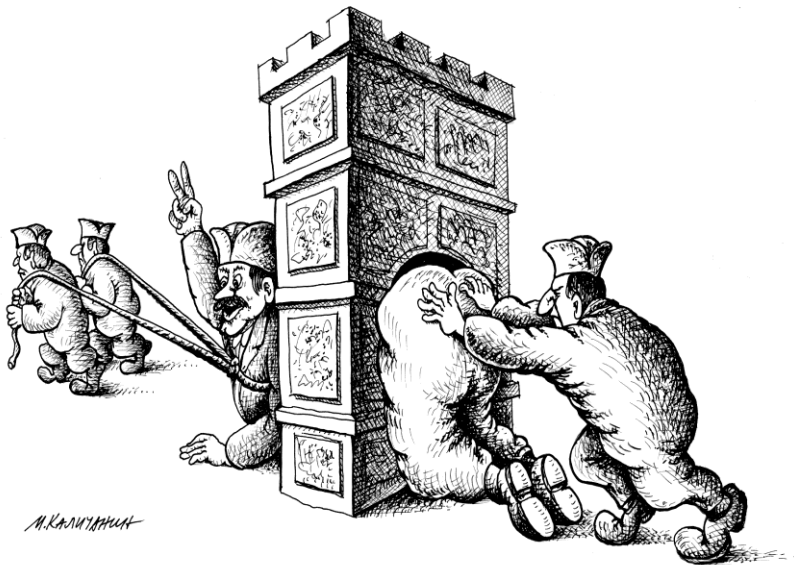
Бирај, брате, како треба,
И пашће ти све са неба!

ПИТАЊЕ

Зар да "Боже правде"
Наша химна буде,
Кад нам атеисти
Све по кривди суде?

Зар на грб да слети
Орао с две главе,
Кад нас черупају
К'о кокоши праве?

Како да Србија
Буде опет јака,
Кад се преци стиде
Својих потомака?

ОВАЈ НАРОД

Овај народ живахан је доста:
Стално игра неку пипиревку.
Редовно се придржава поста,
Ведро гледа у празну колевку.

Овај народ за бриге не хаје,
И модрице носи к'о ордење.
Са страшћу се вођама предаје,
И хвали их кад нуде корење.

Овај народ Богу не верује
Кад му шаље чуда и поборе,
Ал' се зато радује кад чује
Да му никад неће бити горе.

ХАЈДУЧИЈА

Цео народ хоће у хајдуке –
Притисле га несношљиве муке.
Неће раја хараче да плаћа,
Хајдучкој се традицији враћа.

Од оца је остануло сину
Да се пружа отпор тиранину.
Ал' се народ нашао на муци:
Где ће да се одметну хајдуци?

У шумицу? Е, не ваља, куме:
Посекле су све "Србија-шуме"!
У планину? Свуда лед ледени,
Јер путеви нису рашчишћени!

У пећину? Тамо медвед цвили:
Порезници крзно узаптили ...
'Ајд' у село? Није за хајдуке –
Од њега је и Бог диг'о руке!

Па куд онда? Под земљицу црну!
Сви ће Срби тамо да нагрну!
Кренуће се с хајдучијом правом
На два метра под зеленом травом!

ПОРНИЋ

Кад збуњени лудога угледа,
Хитро му се са пута уклања:
Збуњен јесте, али дупе не да –
Позадину уз дрво прислања.

Када лудак збуњеног опази,
Првобитна жеља му се јави,
Ал' се лудак са лудаком мази,
И збуњеног брзо заборави.

А код нас се (мину пола века)
Порнић исти на програму врти:
Под паролом "брига за човека"
Луд збуњеног непрестано трти!

ИЗБЕГЛИЦЕ

Запад стеже омчу немилице;
Свуд пањеви, где је била шума.
У својој смо земљи избеглице,
Избеглице од здравог разума.

Како браћом неумнике звати?
Ми смо зато "расељена лица".
Србија нам маћеха, и мати –
Дијаспора, као и Матица ...

Не можемо на стубове срама
Бестелесни, са задахом тела.
Ни молитва не помаже нама –
Душу нам је Патриа узела.

Празних шака кукавни враг оста,
Али ти си равнодушан, Боже.
И теби је, напослетку, доста
Прогнаника из властите коже.

ДЕЧЈА ПЕСМИЦА

Наш цењени маг
Путује у Хаг.
Препознатљив знак:
Носи црвен фрак.
Представа је гром,
Направиће лом;
Карте ни за лек –
Зајебаће век!

Шта све може он,
Мајстор-шампион!
Мења дан у ноћ –
Такву има моћ!
Риче као лав,
Накострешен сав;
Онда викне "жиш!"
И постане – миш.

Он Кинески зид
Премешта у Шид;
Он крвави пир
Претвара у мир;
Он свеопшти јад
Слика као склад
И – кад нема куд –

Направи се луд!
Баш је прави "цар"
Овај опсенар!
Сваки његов трик
Постао је "шик".
Ишчекује "бум"
Хашки публикум;
Радује се свак' –
Стиже чаробњак!

НАСУШНА ПОТРЕБА

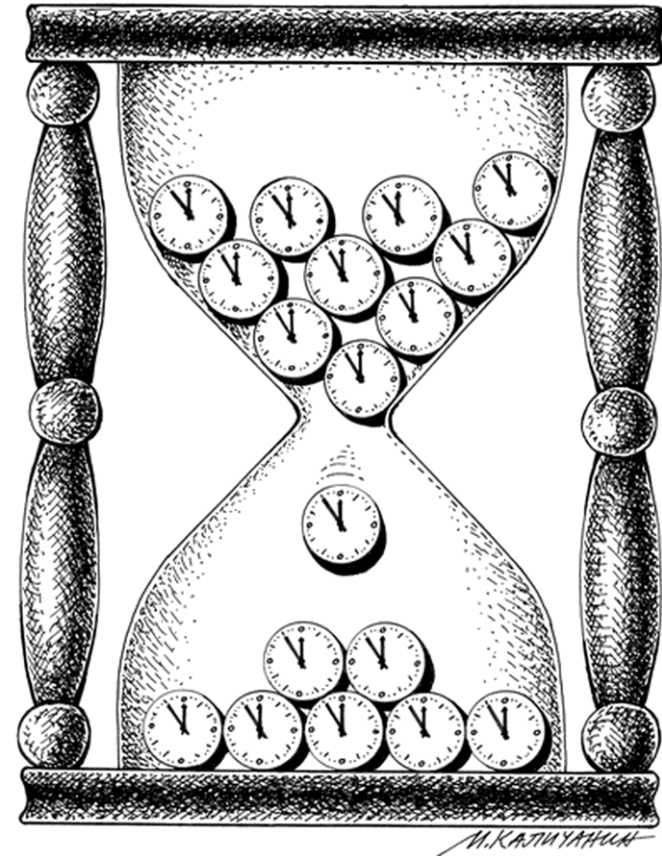
Шта се ово с нама збива?
Шта смо Богу криви?
Док около свет ужива,
Нама се не живи!

Равнодушни, смрт чекамо
Да нам муке скрати.
Стоји време, па сви знамо
Колико је сати.

Часовници показују
Минут до поднева;
Док казаљке све мирују,
Нама крче црева.

И на глад смо оуглали,
Не иштемо хлеба;
Само једно нама фали,
Само то нам треба!

Ништа храна, ништа вода –
На изборе хај'те,
И мексичких епизода
Мало више дајте!

НИСАМ ЈА

Нисам ја понижен
Поступањем вашим –
Вређа ме што таквих
Ништака се плашим.

Нисам ја потиштен
Што имате више,
Него што са вама
Исти ваздух дишем!

Нисам ја повређен
Речју, ни погледом –
Вређа ме бахатост
Над свеопштом бедом.

РАЂЕЊЕ О ГЛАВИ

Претурисмо преко главе свашта,
Не дадосмо да нас зло затрави,
Али Србин воли да испашта –
Сами себи радимо о глави.

Постојано истрпесмо муке
И безнађе, у сну и на јави.
Узели смо судбину у руке –
Сами себи радимо о глави.

Окупатор поломио зубе,
Издајник се у срамоти дави.
Сви ће редом од нас да изгубе –
Сами себи радимо о глави.

Обновисмо што је за обнову;
Наше дело наше име слави.
Сопственом се одзивамо зову –
Сами себи радимо о глави.

Вазда спремне на поноре пакла
(Све упркос ужасу и страви)
Воља Творца коначно нас такла –
Сами себи радимо о глави.

ГЕНЕРАЦИЈСКА

Нас су, као малу децу,
Наши стари подучили:
"Молите се једном свецу,
Да би вазда срећни били!"

Имали смо друга Тита,
Славили му рођендане,
А Титова дична свита
Правила нам светле дане.

Није била мала шала:
Петокрака, и марама...
Пионири уз маршала –
Какав тата, каква мама?!

Тито нам је живот био;
Вода, ваздух, вид очињи.
Од кад нас је оставио,
Све нас мучи, све нас кињи!

Васкрсни нам, друже Тито,
Наследнике своје смири.
Уз вино и славско жито
Чекају те ПИОНИРИ!

АТЕНТАТИ, АТЕНТАТИ

Атентати, атентати ...
Како човек то да схвати?
Када падне ноћна тмуша,
Сваког чека сачекуша!

Разиграно коло смрти
Србијом се сада врти.
Коловођа ритам даје,
И паузе не признаје.

Атентати, атентати ...
Оштро око сваког прати.
Ако неко главу дигне,
Убрзо на гробље стигне.

Куда човек да се склони?
Свуд хеклери, шкорпиони!
Утврђена ниска цена
За убиства наручена.

Атентати, атентати –
Убице ћеш препознати:
Чим ти кажу "мили брате",
За главу ће да те скрате!

ПОЛИТИЧАРУ

Ако хоћеш да предводиш масе,
Твоју личност морају да красе:
Храброст, памет, поштење и снага,
И да репа немаш одострага.

Ако хоћеш да си уважаван,
Онда наступ упристоји јаван.
И мани се прљавштина, бато:
Само свиња преферира блато!

Ако хоћеш да ваљаш свом роду,
Немој језик да вучеш по поду.
Ако плујеш, после ћеш да лижеш,
По ђубришту своје да гамижеш!

Ако хоћеш сећање потомства,
Окани се свих идеја ропства.
Мазга тегли, вочић трпи јарам,
А за људе слобода се ствара!

Ако хоћеш човек да останеш,
Лоповлука треба да се манеш.
Буди попут бистрога потока;
Прими савет – немој да си стока!

ГЕНЕРАЛУ

Када војском командујеш, роде,
Немој да те као слепца воде
Разноразне протуве, барабе
Које хоће да нас затарабе.

Шта ништаци могу да ураде,
Осим да нас са светом заваде?
Укажи им на њихове лажи,
Одважи се, овако им кажи:

"За народ је понајвећа штета
Кад ратује против целог света;
Морал низак, недостатак циља-
Заиграће мечка породиља!"

Када чујеш да прегласно лају
И да војску на народ хушкају,
Одрешито стави им до знања
Да не могу побећи од клања.

А кад стигне наредба од вође
Да на тенку улицама прођеш,
Позови га, и реци му: "Уштво,
Дођи мало да ми правиш друштво!"

БИВШЕМ СИЛНИКУ

Почеле су гласине да круже:
У немилост запао си, друже!
Увеле су, кажу, твоје руже;
Око врата стеже ти се уже,
Низ кичму ти гусеница пуже,
А црв сумње по мозгу ти струже.
Нема слугу да ти верно служе,
Ни другога да ти руку пруже ...
Ноћи су ти све дуже и дуже,
Мисли ти се међусобно туже.

Где су твоје некадашње слуге?
Услужују сада газде друге.
Где су твоја дела и заслуге?
Однеле их некуд брзе пруге.
Лепа реч ти треба од супруге –
Она сипа клетве, и поруге;
Гледају те деца с много туге,
Као да се распадаш од куге.
Трошиш брљу и сатиреш пљуге,
И размишљаш о бекству из Југе.

Потоцима теку твоје сузе –
Тиранин ти достојанство узе.
Док ти снагу апатија музе,
Береш бостан, круниш кукурузе.
Гледај оне, навикле да пузе –
Улизице, црне угурсузе:
Решени су да се усојузе,
И да тебе немоћнога гузе ...
Трпи шибу, узде и мамузе
Јер за боље и ниси, баксузе!

ПЕНЗИОНЕРУ

Куд ћеш такав, Боже ме опрости:
Сед, избран, кожа преко кости...
Зинула ти ципела к'о псето;
Сви те зову сувишним теретом.

Први певац кад зору најави,
Наџак-баба почне да те гњави:
"По хлеб трчи, и за литар млека –
Немој да те целог дана чекам!"

Давно су те напустила деца;
Зовну једном у два-три месеца
Кад затреба да пошаљеш паре,
И унучад да ти натоваре.

Молиш Бога да те здравље служи,
А подаље око цркве кружиш.
Кукумавчиш и проклињеш власти
А стално их гласовима частиш.

Кад избора нема, ни гласања –
Пензија ти све мања и мања.
Ноћу скидаш вилицу вештачку;
У сан зовеш – кутију гласачку.

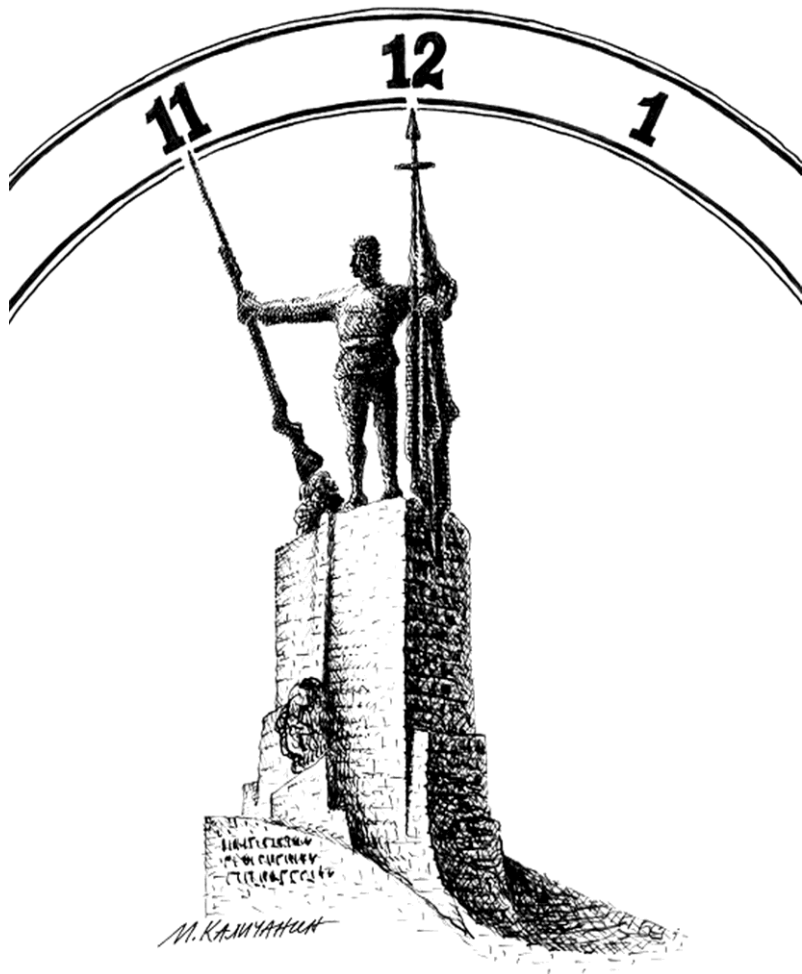
ПОСВЕТА АПСТИНЕНТУ

Не миришу зумбули, ни руже.
Све тужнија музика се свира.
Црне птице над главама круже.
Све је црно... Мито апстинира.

Нема смеха, ни детињег плача;
Ни веселја, ни загробног мира.
Нити пера, нити оштрог мача –
Ничег нема... Мито апстинира.

Заледила вода на извору,
Малаксала снага речног вира.
Славуј ћутке дочекује зору.
Свуд тишина... Мито апстинира.

Ветар небом облаке не гони,
На пољима не таласа жито.
Стоји време. Ни звоно не звони.
Све је стало... Апстинира Мито.

МИЛУТИН

Не верујем очима, кад видим
Ко се скрива иза мојих леђа.
Шта ћу: ћутим. У себи се стидим –
Кога брига што се камен вређа?

Пушко моја, гаравушо стара,
И заставо са Кајмакчалана,
Ви реците: да л' ме око вара,
Ил' је ово нека земља страна?

Не, велите? То су српска деца?
Шумадијо, остала без листа!
Бугарина истерах, и Немца,
А пород ми пун мондијалиста!

Сваког јутра будим се у страви
Да је време новог светског рата:
Од барјака казаљку направи
Архитекта сунчаног сата!

Не пада ми тешко, мање- више,
Булумента насред постамента;
Жао ми је што морам да бришем
Наследнике из свог тестаента.

ПУЦЊАВА

У Белој Цркви Жикица Шпанац
Из револвера испали метак.
Започе тако општи кркљанац,
Грађанског рата сјајан почетак.

Кољу се браћа, гркљане режу,
Озебле руке у крви греју;
Разум лудачком кошуљом стежу.
Хитлер и Анте слатко се смеју.

И прође више од пола века ...
Славе се српских жандара раке.
Над њима старци погледа прека
Пуцају мржњом из петокраке.

КУЋА

Ова кућа трошна, стара,
Мора да се реновира.
Позвали смо сто зидара,
Архитекта још се бира.

Не бринемо због трошкова –
Стигла нам је донација.
Од темеља па до крова
Вршиће се санација.

Стари темељ-костурница
Уподобљен бити мора.
По савету стручног лица,
Додаћемо стиропора.

Мермер-плочу разбићемо
И зидове од гранита.
Меког воска ставићемо,
Сунђера, и лесонита.

Рогове ће од бамбуса
Препокрити цреп стаклени.
Границе смо прешли ЈУС-а,
А свет уме то да цени!

МУЗИЧКЕ ПОТУРИЦЕ

На гусле се баш не палим,
Нит' се ложим хармоником.
Изистински ипак жалим
Због злочина над музиком.

Завијање неко чудно
Сваког дана овде слушам,
И борим се узалудно
Да се мање тога гнушам.

Свака песма – турска права!
Мукање по мозгу шета.
Не чује се Свети Сава –
Риче дервиш с минарета.

Потурице зулум чине.
Халакању нема краја,
Ал' ме много више брине:
Зулум иште српска раја!

Шта би рекли наши стари?
Гочеве и зурле бију.
Музиком ће зулумћари
Да потурче сву Србију!

10 СОВЈЕТА ЗДРАВАГО РАЗУМА

1. Тихо мисли, да те не би стисли.
2. Сагни главу – глупост је у праву.
3. Трипут мери, онда све засери!
4. Буди добар свога ума гробар.
5. Рано рани, све наде сахрани.
6. Свуда пођи, самом себи дођи.
7. Пљуни, кажи: "Пуј-пике, не важи!"
8. Бирај страну, ал' немој по дану!
9. Пичи лево, да не крчи црево!
10. Лажи, кради, и бићеш у влади.

ЧУДАН САН

Чудан сан ме ноћас походио:
За дирек ме вођа привезао,
Па ме стрелом сваком погодио,
И никоме није било жао ...

Избушеног као сир швајцарац,
Бацио ме у креч живи, густе.
Вречао сам као одран јарац –
Нико за мном ни сузу не пусти.

Затим ме је у комори гасом
Од памети моје раставио.
Схватио сам, ипак, са ужасом:
Мој је отац злочин прославио!

Па су вођа и његова жена
Хладном водом мене поливали.
Фигура сам био залеђена –
Рођена ме мајка не ожали ...

А када су секиром од тела
Направили коцкице ледене,
Душа ми се ка небу узнела
Да код Бога денунцира – мене?!

Јутро дође. Пробудих се с криком.
У зноју сам властитом пливао.
Не дај, Боже, сан овакав ником,
Макар нико више не сновиао!

**ПРЕПЕВИ
НА
НОВОСРПСКИ
ЈЕЗИК**

РЕЖИМ

("Долап" – Милан Ракић)

Ја знам један режим: црн, гломазан, труо.
Стоји као спомен комуњарских дана.
Његову сам шкрипу још к'о дете чуо;
Наказна машина добро ми је знана.

Ћубасти магарац у покрет га ставља,
И већ малаксава од тешкога труда.
Тегли он и даље, и уши усправља,
Мада је добрано отегао муда...

Маго, ти си био пун снаге и воље;
Дизао си главу, ритао се живо.
Свуда си њакао да ће бити боље;
Накострешен, снове црвене си снив'о.

Ал' је прешло време преко твоје главе,
Одебљало тело, малаксале моћи ...
Скупио си мазге да ти дело славе,
И чекају с тобом хладне ЈУЛ-ске ноћи.

О, како те жалим! – гле, сузе ме гуше,
Оличена судбо свих мазгова редом:
Тебе, претходника, и све мртве душе
Једнаке пред истом неминовном бедом.

Ти си, к'о и они, од младости ране
Навлачио исту чизму што нас газии;
Забленут и занет, правио нам дане
Све по истој шеми, све на истој стази.

Минут до дванаест. Ти би нафте мало –
Доле, код Садама, жуборећи тече.
Ембарго фијукне... није ти се дало
Да дочекаш своје спасоносно вече.

Минут до дванаест. Ти би битке био.
Мислиш: око тебе буја младост густа.
Заборављаш – рат је многе покосио,
Многе отерао... Збогом, надо пуста!

О, к'о змија љута кошуљицу своју
Мењао си име, да сакријеш злобу;
Губио стечено у крви и зноју,
И стварао пакост и општу гнусобу...

Ништа за то! Напред, маго, немој стати!
Не осећај нафту, ни барутни дим.
Награду за труде народ ће ти дати:
Стару добру књигу – "Бајке" Браће Грим!

ВАМПИРИЈА

("Јефимија" – Милан Ракић)

Вампирџа, кћерка Незнаног Јунака
И жена деспота пробушеног штита,
Далеко од света, пуна верског мрака,
Везе црвен покров, на рад поносита.

Покрај ње се браћа закрвљена гуше;
Падају све маске, цели свет то гледа.
Она, насмешена, аветињски бледа,
Везе страшни везак болесне јој душе.

Године расплета трају још и сада,
И још овај народ, као некад, грца.
Чини ми се да је, 'место топлог срца,
У грудима твојим ледена громада –

И у мучне часе народнога слома,
Кад не знамо шта нам сутрашњица носи,
Ја се сећам тебе и твојега дома,
Деспотице српска са цветом у коси!

И осећам како, без и мало стида,
Над несрећном коби што прекрила све је,
Над племеном које неутешно рида
Црвена се Госпа, ликујући, смеје ...

ПОТОМАК

("Наслеђе" – Милан Ракић)

Ја осећам како венама ми кола
Крв предака мојих, јуначка и врела,
И сад ми је јасан осећај до бола
Кад рафалом дугим изрешетам тела.

Чукундеду Турци на колац набише,
Обесише Швабе мога деде оца.
Ја сам утекао с коца и конопца,
Па сам зато од њих постигао више!

Јес' да сам се врху успињао дуго
Успео сам – када хоћу, ја све могу –
Да ме газда зове највернијим другом,
Обасипа ловом кад растурим дрогу.

Понекад заплачем кад се сетим кеве,
Са рукама модрим од рибања веша –
Где је сад, кад имам пара као плеве,
Да јој у наручје бацим мало кеша?

Ја осећам ипак, кад допаднем рана
И завоја белих, да, к'о виски јака,
У мом организму струји снажна храна,
Непресушна дрскост јуначких предака.

Бол ишчезне тада. Заборављам муку,
Чукундеду видим – смеје се са коца;
Прадеда се плази без јаука, ропца –
Намигује, мангуп, своме праунуку.

У ЛАНЦИМА

(*"У квргама"* – Милан Ракић)

У ланце сте нас бацили, о срама!
Зар, срам вас било, у данашње време?
Јесмо ли криви што нисмо са вама?
Слутим вам жељу да људи онеме ...
У ланце сте нас бацили, о срама!

Неко нас стеже, и сви знамо ко је.
Чујемо како звече ланци хладни.
Под силном стегом плашљиви се боје,
Чак и не дишу на махове, јадни ...
Неко нас стеже, и сви знамо ко је.

Јаук и писка свуда око мене;
У редовима тужним људи стоје –
Пиште у њима и деца, и жене ...
Неко их мучи, и сви знају ко је.
Јаук и писка свуда око мене.

Стежи, о стежи, ти паклена сило!
Удри, и мучи, и притежи јаче,
Ал' најзад биће што је свагда било
Када оживи дух ратника с мачем!
Стежи, о стежи, ти паклена сило!

О, како вам се слатко смејем сада!
Жртва се руга, јер немоћни ви сте.
Зар то врхунац мучења, и јада?
Зар ништа боље измислили нисте?
О, како вам се слатко смејем сада!

НОЋ НАД СРБИЈОМ

("Вече на шкољу" – Алекса Шантић)

Светина јадна
Гладна.
Србијом влада мрак.
Уз мисли црне,
Трне
Задњи разума зрак.

Последња нада
Страда.
У свакој кући мук.
Свако да бежи
Тежи,
И пије као смук.

Постала јава
Страва;
Тиранин гуши све.
Узалуд гоље
Моле –
Полако живот мре ...

Суморно вече
Тече.
Србијом влада мрак.
Уз мисли црне,
Трне
Задњи разума зрак.

ОСТАЈТЕ ТАМО

("Остајте овдје" – Алекса Шантић)

Остајте тамо!... Сунце нашег неба
Неће вас гријат' к'о што тамо грије.
Горки су овде залогаји хлеба –
Ту правде нема, истина се крије.

Према злој мајци, маћеха је боља.
Зла мајка ваша – то је земља ова;
Са тужних брда, покошених поља
Чује се уздах кукавних робова.

За овај режим они беху бројке
На изборима што гласати знаше;
Певају сада, јадни, жалопојке –
Тиранска власт их бесомучно јаше.

Не дајте сузи да вам с ока слети,
Остајте тамо, у наручју света;
Овде од муке можете умрети –
Смрди на трулеж, и мафија цвета.

Не мора тамо нико да вас воли –
Тамо бар нико за гушу не стеже ...
Тешка је борба за опстанак голи
Кад зло превлада, и слободу веже.

Остајте тамо!... Сунце нашег неба
Неће вас гријат' к'о што тамо грије;
Горки су овде залогаји хлеба –
Ту правде нема, истина се крије ...

СРПСКИ КАДИЈА

("Отац и син" – Ђура Јакшић)

Једанпут иде српски кадија
К'о неки седи мандарин,
А за њим кола вози полако
Офарбан жутим, јуначки син.

Вашар је био, а на вашару
Зоље, хеклери, меци дум-дум;
Калашњикови, бомбе и мине –
Све што тирански измисли ум.

- Е, шта ћеш, сине, да купи бабо?-
кроз стакло пита потомка свог.
- Хоћеш ли хеклер, гладак и сјајан,
Ил' шкорпиона ватреног?

Ил' можда желиш ракету неку?
Купиће теби бабајко све!
Говори сине, говори брже –
Теби не могу да кажем "не"! -

Синак се чешка по жутој коси,
Висок и танак, к'о вампир блед:
- Ах, бабо, бабо, када већ питаш,
Купи ми, бабо – "Бамбиленд"! -

Сад се и бабо чеше по глави,
Гледајућ' дуго синчића свог:
- "Е, ја сам вол'о оружја звекет,
А син би парка забавног!"

М Р А К

("Вече" – Ђура Јакшић)

Попут дивље гуске, сачмом напуњене,
Доле пада бомба за тебе, за мене.

И све немо ћути, не миче се ништа,
Јер небески народ сиђе у склоништа!

У срцу се живот застрашеном таји –
Свенулог режима то су издисаји ...

Папагаји креште своје песме старе,
И хоће још једном народ да преваре.

Немо река тече, а кад падне вече
Неку гужву праве, па на мосту славе.

Мрки мрак је свуда, помрачење ума.
Све је изумрло... Све прогута чума ...

Смртно бледа лица окрећу се небу:
За помоћу божјом имају потребу ...

САТАНИСТИ

("Калуђери" – Ђура Јакшић)

Глед'о сам вам ритуале,
Кад ђавола призивате;
Слушао сам ваше шале,
Када гладном мрве дате.

Глед'о сам вас док кољете
Своје стадо у обору,
Кад качите еполете
Разбојнику, и злотвору!

Глед'о сам вас, и сад гледам
Када мржњом успламтите;
Вама своју душу не дам –
Сатанисти, упамтите!

К Л И К А

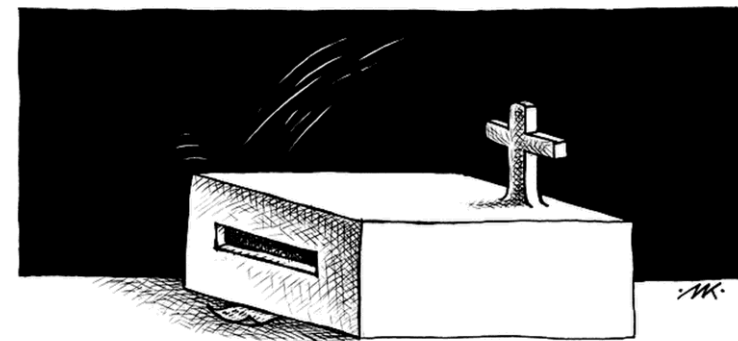
(*"Јесен" – Војислав Илић*)

Сиво, суморно небо... Са старих плаката давно
Увели осмејак вође народно сећање јежи,
А доле, скрхана болом, заклетва предака лежи;
Све мрачна обори клика, и све је пусто и тавно,
Без живота је све.

Изгледа као да младост из земље Србије бежи,
И она тихо мре.

А по крвавом друму, у својој надменој пози,
Бахато друштво се креће. Лукава лоповска клика
Нехајно погледом шара док шофер лагано вози –

И сузе народне теку, и друштво пролази тако,
Безбожно и опако.

У ЗАО ЧАС

("У позну јесен" – Војислав Илић)

Чуј како јауче народ
Под овим режимом мрским,
И густе слојеве бола
У срцу гуши свом ...
Са криком узлеће Правда
И кружи земљама српским,
Мутно је небо сво.

Плаче Истина болно,
И журно Србима граби,
Али пред собом види
Празан, угашен дом:
На прагу вештица стоји,
Лажима невиност ваби,
И с репом косматим својим
Црвени ђаво с њом –
А народ скрушено клечи
По црном и пустом пољу,
И густе слојеве бола
У срцу гуши свом ...
Са криком узлеће Правда
И кружи над српском стравом.
Мутно је небо сво.

НАРОДНИ ЈАХАЧ

("Мали коњаник" – Ј.Ј. Змај)

Ћиха, ђиха, мој народе,
Раго моја верна.
Ћиха, ђиха, јахање је
Радост неизмерна!

Од кад сам те оседлао,
Чврсто узде држим,
А бичем те натерујем
У галоп најбржи!

Раго моја, што посрћеш?
Брзину ми дај!
Ако нећеш, ја ћу тебе
Мамузама, знај!

БАШМЕБРИГАШКА ХИМНА

("Јутутунска јухахаха" – Ј.Ј.Змај)

У краљевству Башмебрига
Краљ црвени Тута Мута
Обећао свом народу
Све што може да прогута.

Само нека буду верни,
Да ратују кад он каже.
Нека ћуте и нек' жмуре,
И промене да не траже.

Послушан је народ био;
Војевао и без хлеба ...
Ћутао је, жмурио је,
Јер краљ рече: "Тако треба!"

Када снаге понестаде,
Нову песму краљ засвира:
"Од почетка, мој народе,
Политику водим мира!"

Грохотом се народ смеје,
Све се тресе брат до брата;
А од смеха, тешка смеха,
За трбух се и краљ хвата.

Тута Мути доста није,
Већ поруку нову шаље:
"Ој, народе мој небески,
запамти: Идемо даље!"

Какав хаос тад настаде!
Сви од смеха попадале.
Краљ се смешка задовољно –
И даље ће све да јаше ...

Смешна ли је Башмебрига!
Смешан ли је Тута Мута!
Најсмешнији народ цео,
Шта све мора да прогута!

МОНОЛОГ ВЛАДИКЕ БУНИЛА

("Горски вијенац" – П.П.Његош)

Глуво доба ноћи, свак' спава.

Владика Бунило (Сам собом):

"А ја што ћу, али са киме ћу?
Мало слугах, малена и слога,
Петокрака међу вихорове,
Тирјан тужни без игђе икога!
Моја странка сном мртвијем спава,
Љуба моја не да ми спокоја.
Од кад ме је свијет затворио,
Не прима ми лажи, ни обмане ...
У Хаг ми се живот претворио,
Тужиоци – паклени духови.
О, Поретку Нови раширени,
Зла надживјех твоја свакојака,
А с најгорим хоћу да се борим!
Америко, да те Бог убије!
Али ти је мало што постојиш,
Што си народ злошћу затрвала,
Но си отров демократске душе
И по мени јадном избљувала?
Лежим, сједим, па се унередим;
Све што решим – на крају погрешим!

ЦРВЕНА БАЈКА

("Крвава бајка" – Десанка Максимовић)

Било је то у једној земљи чудака,
На барутанама Балкана.
Полако, али сигурно
Умире мученичком смрћу
Један народ,
Од отрова са ТВ-екрана.

Четрдесет пете сви беху рођени,
Исто су им текли црвени дани;
На исте свечаности
Колективно привођени,
Од здравог разума сви пелцовани,
И сви умиру по истом плану.

Било је то у једној земљи чудака,
На барутанама Балкана.
Полако, али сигурно
Умире недостојном смрћу
Један народ,
Веран вођи до судњега дана.

У БЕЗНАЉУ

("У сумраку" – Јован Дучић)

Не даде ми глупост и лажна надања
Да одем, далеко. Негде изван јада.
Тужно сада чучим испод мокрог грања,
Хладна киша тешко на душу ми пада.
На западу, тамо, искричаво блеска
Сједињеног света моћна брза река.
Овде је коначно затворена свеска,
Мрак притиска народ, судњи дан се чека.

Србија је гробље. Ту леже мртваци:
До студента писац, радник до сељака.
И док се живота гасе задњи знаци,
Безбожној мафији није доста мрака.
А горе на небу бледи месец жмири –
Гле, и он се боји... Јер, к'о јато врана
Градове и села надлећу вампири,
Црвени и црни, и сви смо им храна.

НАРОД НА УМОРУ

("Путник на уранку" – Бранко Радичевић)

Тама гором, тама долом,
Наоколо све почива,
Па и народ на умору
Тешке снове своје снива.

Остали без гласа петли.
Само један што се чује,
Ал' не пева кад засветли,
Него када мрак царује.

Беле зоре ниоткуда,
Не види се ноћи крај.
Нема правде, нема суда,
Ни живота нема, знај.

Сви чекамо да нам сване,
Да престане ноћна тмина
И да сунце опет гране,
Да запева са висина:

"Ја сам сунце што разгоним
Пусте ноћи силне таме;
Заувек ћу да уклоним
Сенку што је пала на ме.

Ој, ти земљо, која имаш
Добре људе, добре песме –
Што свакога скота примаш
Да ти ради што се не сме?

Ој, народе, ниси стадо
Које слепи пастир води –
Што на клање идеш радо,
'место да се ослободиш?

Србадијо, здраво да си!
Буди опет лепа, јака!
Нека вечно тебе краси
Храбро срце у јунака!"

КОСОВО
ЈЕ
РАНА
НЕПРЕБОЛНА

ЛАЗАРЕВ ЗАВЕТ

Царе Лазо, од Србије главо,
Тешки тебе притиснули јади:
Пут небеса кренуо си право –
Сад ти народ умире од глади ...

Косовски си завет оставио,
Тешком клетвом Србина заклео.
Пун си вере у Господа био,
И душом се ка њему узнео.

Видим како испред војске јашеш:
За тобом је кренуо к'о треба,
А не марва која репом маше,
И прилику да побегне вреба!

Крваристе у страшном покољу
За небеско царство српском роду,
И падосте на Косову пољу
За крст часни, и златну слободу.

Много воде Дрином је протекло ...
Косово је опет разбојиште;
Опет боли што је некад пекло,
Опет Србин спаситеља иште.

Народ бедни кору хлеба тражи,
Ал' гладноме сити не верују
Него множе несреће и лажи,
И бесмислом српску душу трују.

Колевка се косовска разбија,
А божури одлазе у приче ...
Како гладан битке да добија,
И спречава да смрдљевак ниче?

Ој, Лазаре, осветли нам путе,
Опамети усијане главе –
Хоће душу да нам располуте,
И Србију целу да затраве!

МАРКО И КОСОВО

Е, мој брате Краљевићу Марко,
Доцкан стиже на Косово равно!
Да си стиг'о, Мурат не би варком
Заклан био; све би било – јавно.

Ти би књигу послао Мурату
Да те, смирен са Алахом, чека.
Блистав нож би носио о врату,
Буздованом мах'о издалека.

Позвао би Равијојлу вилу
Да ти песмом мерак души ствара.
Скинуо би крила Јабучилу,
Да се Шарац много не умара.

Пред чадором, твоја моћна рука
На буљуке Турке би разбила,
А кукавног Бранковића Вука
На колац би претходно набила.

Ступио би под Муратов шатор
Без клањања, усправно и ћутке,
И Мурата, к'о вешт оператор,
Распорио на равне полутке.

А затим би мирно изашао,
Завршио са крвавим чином,
И времена још би пронашао
Обилића да напијеш вином.

О, када би све то била јава!
Сва би српска господа претекла,
И царство нам (без силних жртава)
И земаљско, и небеско стекла ...

Пусти снови... Тек, питање оста:
Да л' је Марко планирао тако,
Па се путем поднапио доста?
Ил' се Шарац о облак спотак'о?

А можда је на време кренуо,
Но му памет помутила вила?
Наш се Марко у њу забленуо,
А вила је – радодајка била ...

Васкрсни нам, Марко Краљевићу,
Да чворове косовске разрешиш!
Не одај се женама, ни пићу –
Куда ћемо, ако опет згрешиш?!

ЈУГОВИЋИ

Југовићи, стао брат до брата,
Све јунаци без страха и мане,
На Косову одшкринуше врата
Да Србија небеска постане.

(Залуд стоје врата одшкринута
Кад се Срби међу собом бију,
И са чистог светосавског пута
Скретоше у Земљу Бестрагију.)

Примили су завет свога оца
Југ Богдана, честите старине,
Вишетомног дечјег ствараоца,
Вазда спремног да јуначки гине.

(Чији завет сад слушају Срби? –
Штеточина, трговаца муком,
Па се чешу и где их не сврби,
Приморани да живе са бруком.)

Над браћом се Бошко извисио.
Вечна слава храбром стегоноши,
Који никад није помислио
Да Србију неко ће да троши.

(Трошације пос'о обавиле,
Транспарентно, баш како и треба.
Попару нам добру направиле
Све од црног, убуђалог хлеба.)

Да је коме погледати ближе
Како Турке на копље набада
К'о на жицу ражњиће да ниже,
И никако да га умор свлада!

(Нема више Југовића Бошка
да крсташем по Косову вија!
"Патриоте" из кафанског ћошка
утврђују: пошто је Србија?)

Југовиће, милу браћу ову,
И десетог старог Југ Богдана
Често Срби у мислима зову –
Опет лете два врана гаврана!

(Легендарна браћо Југовићи,
венце славе одавно сте стекли.
Да сте били браћа Србовићи,
Можда бисте с Косова утекли!?)

СЕСТРЕ ЈУГОВИЋА

Осладило стар-Југу Богдану,
Па све ниже дете за дететом.
Синови се рађали по плану,
Ал' ни кћери не беху теретом.

Југовићи, деветоро браће,
Сестрама су дика, и заштита
(испред браће само лудак стаће,
кад управе своја копља вита).

Сестра им је кнегиња Милица
Што је Вуку живот загорчала,
А свом Лази, као камилица,
Окрепљење и смирење дала.

Још једну им сестру мајка рађа
Која после за Страхину пође,
Али, кад се са Турчином спанђа,
Братска љубав за њу брзо прође.

Обе сестре понеше црнину
Кад косовска заврши се драма,
Да је више никада не скину,
Јер их туга доживотна слама.

Милица се у болу усправља;
Страхињица горке сузе лије
(Ту се, ипак, питање поставља:
Да л' због мужа, или због Алије?)

Српски народ сети се Милице
Кад наздравља "Рубиновим" вином.
Царица се смеши с налепнице,
И опија косовском истином.

"Бановица" још се не сркуће,
Ал' пијани мудрац се огласи:
"Нека њена слика убудуће
Славни коњак `курвоазје` краси!"

СТРАШНИ СТРАХИЊА

Неко беше Страхињићу бане;
'Ајд' што беше, него шта поради!
Том јунаку стварно нема мане –
Мирно може брчине да глади.

Само једном он брке обеси,
Влах Алија кад га лиши љубе.
Ал' Страхиња Турчина удеси –
Под грлом му саставио зубе!

Дивна беше Бановица млада,
Свом Страхињи јако привржена,
Док не пусти да је ђаво свлада
И потврди да је само – жена ...

О женској је Његош пис'о ћуди,
Назвао је смијешном работом.
Спаси, Боже, кад женско полуди,
Па се вуче са свакаквим скотом!

И да не би хрта Карамана
Да ту кују изваља по трави,
Не би било ни нашега бана –
Грешница му радила о глави!

Ал' да видиш чуда великога –
Не да бане да шмизла испашта;
'Место у њој да убије бога,
Страхиња јој све грехе опрашта!

Југовиће, свих девет шурака
(Кад скочише да сасеку дрољу)
Он направи мањима од мака –
Где су били, Турке да покољу?

Вечна слава Страхињићу бану!
Праштањем се у облаке пење,
И не хаје да л' се неко зграну
Што рогове носи к'о ордење.

О Б И Л И Ћ

Изгубисмо царство на Косову,
Ал' добисмо симбол свога рода:
И сад Срби Обилића зову
Кад се гуши њихова слобода!

Обилић је темељ српској кући,
Обилић је прозор српској души;
"Воинствени гениј свемогући"
Који мачем силу пакла руши.

Моралну му Вук нанео штету,
Ољага га под Лазиним кровом.
Милош реши да спере клевету
Само топлом крвљу Муратовом!

Лукавство му ово на ум паде:
Муратову папучу пољуби,
Па му онда под гр'оце стаде
И ножем га из потаје уби.

Зазвонише нотрдамска звона
Да победу хришћанску прославе,
Ал' Бајазит докопа се трона,
И Обилић остаде без главе ...

Историја, смутљивица стара,
Још потврду своју не издаје,
Али кћерка славнога Лазара
За хартију пет пара не даје!

Јер, код ње се Милош "оверио"
Као мајстор мушкога заната
Што је бојно копље усмерио,
Па на женска наваљује врата.

Ој, Милоше, теби сви завиде!
Србину си заклетва и нада,
А Српкињи највише се свиде
Што ти копље никако не пада!

ЗЛА СУДБИНА ВУКОВА

Зла ти судба, Бранковићу Вуче,
Том колачу надао се ниси:
И сутра ће (баш као и јуче)
Срби рећи да издајник ти си ...

Како Србин то да ти опрости:
Косовском си облашћу владао,
Ал' ту ниси оставио кости –
У турској си тамници страдао.

Теби Лазар своју кћерку даде.
Ђурађем те даривала сином,
Коме друго на памет не паде
Него да се ожени – Јерином?!

Због Јерине, проклетнице грчке
Што је сваком (сем Ђурађу) мрска,
Чак и мртав трпео си зврчке –
Гнев народни и тебе попрска.

Доцкан Марко на Косово стиже,
А ти барем део војске спаси;
Народ Марку хвалоспеве ниже,
Тебе, Вуче, невером прогласи!

А можда су погане јетрве,
Размажене Лазареве кћери,
Направиле да се стално крве
Вук и Милош, као дивље звери?

Ако нема правде, има Бога:
Ниси био историјска нула!
За разлику од твог пашенога,
За тебе је историја чула.

Безначајан суд је историје,
И без њега створено је мњење:
Док је Срба, и док је Србије,
Тешке бруке ти си оличење!

КОСОВКА

Сестро српска, Косовче девојче,
Топлици си била обећана,
Али гужва и кркљанац поче
Па остаде без свога драгана.

Ал' у теби јоште наде има,
Па погледе управљаш пут неба
И преклињеш тим чарним очима
Да претекне онај ко ти треба.

Знаш: клонуле мишице су јаке ...
Ипак, луташ косовском долином
Те преврћеш коње и јунаке,
И рањене појиш рујним вином.

(Да је којим случајем у боју
Онај Марко Вукашинов био,
Још би тугу увећао твоју:
Његов Шарац све би ти попио!)

Брзо твоја угаси се нада
Орловићу рањеном кад стиже –
Показа ти где Топлица страда,
Па сад сузе к'о бисере нижеш.

Разбацана девојачка спрема
Нем је сведок уцвељене душе.
Ни од кога утехе ти нема,
Док зелени борови се суше ...

.....
.....

Поново су дошли црни дани;
Опет туђин ведри и облачи.
Косово су, к'о врани гаврани,
Притиснули страни посматрачи.

Спречило би ово црно јато
Косовкину хуману мисију,
А над оним Турчином Муратом
Вршило би – стручну обдукцију!

ИВАН И МИЛАН

Првом чашом лепоти наздрављам –
Пијем у част Косанчић Ивана;
Другом чашом Топлици се јављам,
Коме Богом висина је дана.

Пошто Срби воле да отројче,
Обојици дижем чашу трећу,
Па наставим и даље да лочем,
Да преболим косовску несрећу.

Што, Милоше – остао без главе! –
Не допусти својим пајтосима
Да Лазару извештај доставе
Кол'ко грдних Турчегања има?

Не би Лазо кренуо фронтално,
И повео оклопнике тешке ...
Суђено је, изгледа, да стално
Стратегијске понављамо грешке.

За решење овог ратног стања
Нашла би се и права тактика:
Партизански начин ратовања,
С позадинским упадом четника.

Њих двојица још би извиђали
Куд пролазе све турске ордије,
И податке праве достављали
(Јер истина не сме да се крије.)

Па би после коначне победе
Побратими на Гази Местану
Засели, да све потанко среде
И Косовку "приведу" Милану.

А свадба би за памћење била!
Свуд сватови, докле око сеже!
Прво коло млада би водила
Око беле цркве Самодреже!

МУРАТ И БАЈАЗИТ

Султан Мурат, сабља Алахова,
Грдну војску на ноге подиже;
Запути се пут равног Косова,
И на мегдан са два сина стиже.

Силан Турчин силу демонстрира:
Свуд чадоре разапео беле;
Гоч удара, у зурле се свира ...
Хиљаде се Турака веселе.

Убрзо им весеље преседе,
Кад Обилић распори Мурата;
Али Турци Бајазита следе
Јер Јакуба он задави брата.

(Ту на Србе Турци подсећају:
Убиства су браће много честа.
У ценету – ил' по српски: рају –
За крвнике браће нема места!)

Бајазит је осветио оца,
Посекао Милоша и Лазу;
Ставио им главе на врх коца,
Да сведоче о српском поразу.

Да сачува српство од пропасти,
Оливеру даје му Милица
(Јер Бајазит, с позиција власти,
Тражи да му буде наложница.)

Ал' и њему црни петак дође:
Тамерлану допао је шака,
Па решетке у кавезу глође
Ова "сила хаоса и мрака".

Бајазите и страшни Мурате,
У чабар сте прднули одавно.
Сви силници морају да схвате
Да ће једном свршити неславно!

СТЕВО И СТЕВАН

Мусић Стеван, Васојевић Стево
Кренули су на косовску жетву,
Ал' су негде забасали лево,
Па скрушено ишчекују клетву.

На време су ваистине слуге
Господаре за пут опремиле,
Ма колико кењкаве супруге
Тешке сузе молбенице лиле.

Већ Ситница, мутна и крвава,
Добре коње и јунаке ваља,
Али нема двеју мушких глава
Да присмоче врхове копаља.

Луга Стеван, и Косовку сретe;
Стево нађе Павла Орловића,
Па им срце силази у пете
Због Лазара Хребелјановића!

Једва стазу праву пронађоше,
Запуцаше ка Косову пољу
И јуначке животе дадоше
За Србију, и будућност бољу.

О, да ли је стварно било тако
Како само у песмама пише,
Ил' потомци – зло и наопако! –
Оправдање њима измислише?

Можда Лазар Стеву и Стевана
На Косову ни видео није,
И чека их до данашњег дана
На престолу Небеске Србије?

Њих двојица никако не стижу,
Али тешка не плаши их брука;
Потомци им споменике дижу,
И клевећу Бранковића Вука!

ЈУГОВИЋА МАЈКА (Протестна)

Кад се бојак на Косову био,
Кренула су браћа Југовићи.
Стари Богдан њих је предводио –
Страшни ор'о, и његови птићи.

Не врати се нико са Косова ...
О, каква је после била страва
Кад закликта девет соколова,
И залаја девет љутих лава!

Брехт ужасну написао бајку,
Мајке Храброст приказао муку,
Ал' не виде Југовића мајку
Дамјанову док преврће руку ...

Тврдо срце мајку је издало;
Препукло јој због жалосних слика –
Није јој се, као мајци, дало
Да покопа кости мученика.

Вукови су кости развлачили,
Гавранови носили у гнезда
Која нису на планини свили,
Него испод затамњених звезда.

Остали су калпаци у трави,
И сломљена бојна копља вита ...
Ал' милошћу Бог се ипак јави:
Умрла је мајка **поносита!**

.....
.....

Да л' би сада могла српска мати
Јад и тугу поносом проткати -
На Косово да јединца прати,
Да се пород у ковчегу врати?

О, зар може бити поносита
Са сазнањем да узалуд све је,
И да жетву незрелог жита
Врши онај, који кукољ сеје?

СРПСКА

РАПСОДИЈА

I

РАПСОД:

Нико нема што Србин имаде
(поготово сви чланови Владе).
Нико не зна шта се Србу спрема –
Спремна чека погребна опрема.
Ко је Србин и српскога рода,
Неће знати шта је то слобода.
Само слога Србина спасава,
Па нам свима сложено лети глава.
Српска слога прочула се свуда:
Од Косова, па до Хашког суда.
Не дај, Боже, да се Срби сложе,
Јер то свемир трпети не може!

К О Л О :

*"Историја за краљеве вели
Да су златним виљушкама јели
Када други за то нису знали,
Па су прсте и браду мазали.
Историја воли и да звоца
Да је Душан отровао оца;
Да неслога поприлична беше
Вукашина, Гојка и Угљеше;
Да је Марко турски вазал био,
И за Турке живот изгубио;
На Косову, непреболној рани,
Срби беху и на другој страни ..."*

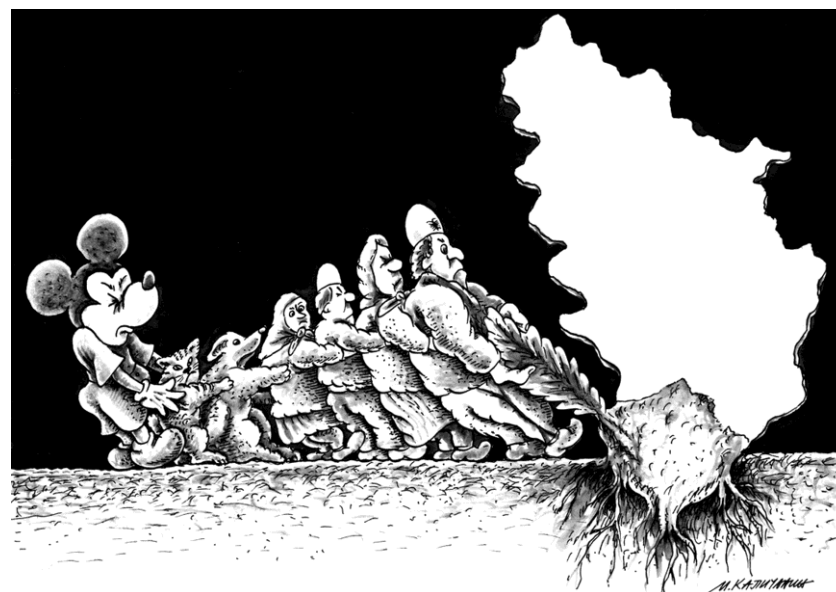
II

РАПСОД:

Прави Србин крсну славу слави,
Али неће дечицу да прави.
Косово је колевка Србије,
Али давно заљуљана није;
А када се најзад зањихала,
Без рода је српскога остала.
Српска труба с Косова се чује
Да Трубача самог обрадује.
Жао ми је, ал' тако сам чуо:
Косовски је божур увенуо;
Отишао у песме и приче –
Сад смрдљевак по Косову ниче!

КОЛО:

*"Ми смо Срби неки народ чудан:
Привлачи нас пос'о узалудан.
Од оца је остануло сину –
Стално криву исправљамо Дрину.
Историју тврдимо да знамо,
Исте грешке стално понављамо.
Кад Бранковић део војске спаси –
Издајицом народ га прогласи!?
Доцкан Марко на Косово стиже,
Ал' му народ хвалоспеве ниже!?
Све се тако враћа, све се плаћа –
Нису Саву послушала браћа ..."*

III

РАПСОД:

За Србина кумство је светиња,
Према куми стално нешто тиња.
Карађорђеви пример показује:
Кум се као божанство поштује.
Хлебом, сољу Србин дочекује,
И наставља тим да угошћује.
Србин јесте тврд у вери доста,
Редовно се придржава поста;
Посте Срби и када не воле,
Па се 'вако своме Богу моле:
"Боже правде, почуј наше гласе –
Дај нам у се, на се и пода се!"

КОЛО:

*"Пет векова мину под Турцима,
Па турскога овде много има.
Пусто турско неће да ишчили,
Ма кол'ко се сви Срби крстили.
Ђорђе диже буну на дахије,
Али турско истерао није;
Волеле су његове војводе
Да се лепо с булама проводе.
Сви хаљине турске облачили,
Кафу пили, на чибук пушили.
Ту ни Милош није заостао,
'Место кнеза, ага је постао!"*

IV

РАПСОД:

Ко то каже "Србија је мала"?
Парче земље свакоме је дала!
Играју се, играју делије
На остатку Велике Србије.
Српска посла нису јасна свима:
Сабира се, кад се – одузима!?
Небески смо народ вазда били
Па смо зато фитиљ потпалили.
У војнике Србин радо иде,
Стална жртва балканске кориде.
Србин бити, стварно лако није –
Свако жели крви да му пије.

КОЛО:

*"Краљ је Петар из народа био,
Њим се српски народ поносио.
Јесте тужно, али је истина –
О Ђорђа се огрешио сина;
Многе Ђорђе претрпео јаде,
Александар наследник постаде.
Све је мог'о Аца да изгуби
Кад Гаврило Фердинанда уби.
Син и отац преко Албаније
Преведоше све своје армије.
А пробојем Солунскога фронта
Истерише туђинскога скота!"*

V

РАПСОД:

У Србији прилике су так'е:
Не може се против петокраке!
Колико је у горици листа,
Још је више старих комуниста;
Колико је на бувљаку гаћа,
Толико је дрчних црвендаћа.
Бог се драги на Србе разљути:
Стално Србин с комунизмом мути!
Он заклетву заборави дату:
За крет часни, и слободу златну!
Што се Србин крсти, мало вреди
Док црвену немају не победи!

КОЛО:

*"Александра Ујединитеља
Сахранила чудновата жеља:
Више него у жену Марију
Би заљубљен у – Југославију!
У Марсељу краља уцмекаше
црвендаћи, и црне усташе.
Коминтерна почела да слави:
Србију ће целу да затрави.
Пострадаше српски комунисти,
Који беху на Брозовој листи.
То плодове бере мржња стара
Аустријског бившега каплара!"*

VI

РАПСОД:

Ој, Србине, ко ти не завиди?
Само Србин Србина се стиди.
Два Србина – то су три мишљења
(А мишљење Србин брзо мења).
Ви, четници и ви, партизани,
Помирења сад су дошли дани.
Помир'те се, браћо моја драга –
Биће лепше, и спреда и страга.
Ал' су тврда на ушима браћа:
Сваки хоће ножа да се лаћа ...
Показаше браћа добру вољу
Само да се међусобно кољу!

КОЛО:

*"А за време другог светског рата
Ударио опет брат на брата.
Хитлер руке задовољно трља –
Од својих ће Србин да надрља!
Енглези су преварили Дражу,
И почели Тита да помажу.
Павелић се српском крвљу слади:
Пуном паром Јасеновац ради.
Слободу нам донеле баћушке,
И њихове големе каћушке.
Изборну ће победу да слави
Изумитељ кутија ћоравих ..."*

VII

РАПСОД:

Многи кажу да су Срби дрски,
Поготово кад говоре српски.
Баш су Срби специфична врста:
Много воле да дижу три прста;
Ал' се често неки инат јавља,
Па средњаком Србин отпоздравља.
Србадија у коло се хвата,
Све у смислу терања ината.
Тешко оном ко Србина вређа –
Нека пази кад окреће леђа!
Узалуд се грозне претње множе:
Србија се умирит' не може!

КОЛО:

*"Владао је Тито све до краја –
Не поможе Никола Каваја.
Онда поче народ да се пита,
Па је Слоба заменио Тита.
Направи се поприлична штета
Због његових година расплета.
Свако племе за себе навија –
Распаде се и Југославија.
Нека Југа да постоји мора –
Уз Србију, ту је Црна Гора.
Братска слога несметано цвета,
Због Слобиног континуитета."*

VIII

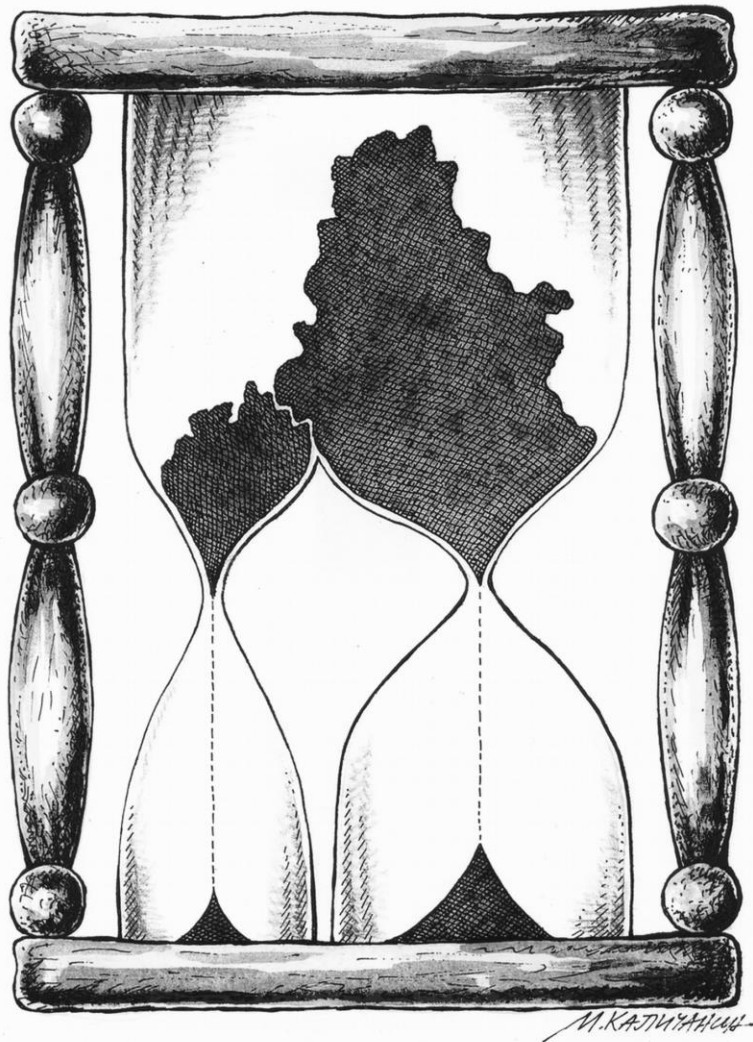
РАПСОД:

Да л' Србину мозак сврака попи?
Хоће Србин да приђе Европи!
А Европа, курвештија стара,
За то хтеће не даје пет пара,
Него даје зато што је згода
Да за ситниш Србија се прода.
Ни власт нова очито не жали
Што су Срби гаће развезали
Па - уместо да буду "на црти" -
Допуштају да их багра трти.
Србија, без испалееног метка,
Паде под власт Новог поретка.

КОЛО:

*"Да прилика створила се добра
Помислисмо петого октобра.
Ал' потраја кратко нова слога -
Видели смо опет свога Бога
(Док је Слоба видео свог врага:
Донао је у загрљај Хага).
Срби опет своје власти псују
Док за "евро" марке размењују.
Црногорци бркове фитиље,
Мало дрве, а више га шиље.
Живи Ђекна, још умрла није,
Мада јој се бели покров шије."*

КАД СЕ ПРЕЦИ СТИДЕ СВОЈИХ ПОТОМАКА

Да се од писања хлеба неће најести, нити ловорових венаца наносити, то је Зоран Туцаковић знао и када је почињао овим "забавним" послом да се бави. Опредељен за сатирични начин исказивања и тумачења људи и догађаја, ушао је у "забаву" из које више нема повратка, а која по својој дефиницији доноси невољу и множи непријатеље. Дакле, прва и основна одлика сатиричара јесте храброст. Због те своје одлике сатиричар је у првом реду ратник. Од те одлуке и оружја које изабере зависи и исход рата који, опет по дефиницији, сатиричар мора добити. Ако није државни сатиричар, који добија битке а рат губи!

Оштро око, поуздан слух и бритки стих Зорана Туцаковића сачинили су ову збирку сатиричне поезије о нашем злопутању. Сасвим лагано, као да се аутор игра речима и њиховим значењем теку стихови подсмешљиви, иронични, саркастични... Без намере да нас засмеје и без намере да нас расплаче, аутор успева да нам смех застане у грлу а да суза ипак не кане, јер онај који чита ове стихове схвата да би се смејао себи, да би плакао над самим собом. Осећање благе туге и разочарења собом опомиње нас да све што нам се догађа јесте проистекло из нас самих, из наших схватања и нашег деловања.

Нема прејакних речи у овим песмама, као да их је аутор намерно бирао не би ли тако појачао ироничан однос према ономе о чему пева.

И када пародира поједине песме, аутор ове збирке ради то тако да не заборавља ни нас ни наше грехе. Дајући нова значења старим стиховима, аутор успева да уз песму пародира и нас и нашу стварност. Не само успеш-но, већ и другачије од свих који су до сада пародије писали.

Рушећи неке националне митове, или ругајући се онима који су те митове некритички одбацили - а песме из Косовског циклуса могу се схватити на оба начина - Зоран Туцаковић, по мишљењу потписника ових редова, исписује и најлепше песме ове књиге, и не само ње.

Српском рапсодијом завршава се ова сјајна књига сатиричне поезије какву одавно, и то морам рећи, нисам имао прилике да прочитам.

Димитрије Јовановић

БЕЛЕШКА О АУТОРУ

ЗОРАН ТУЦАКОВИЋ је рођени Краљевчанин.

Рођен је 13. априла 1963. године. Иако је био врло напредно дете, није учествовао у студентским демонстрацијама 1968. године, нити је био члан експертског тима за израду Устава из 1974. и Закона о удруженом раду. И поред евидентних мрља у својој биографији, некако је успео да заврши Правни факултет у Крагујевцу. Био је адвокатски приправник у канцеларији свог кума, секретар једне основне школе у Краљеву, а потом је нашао ухлебљење у Општинској управи СО Краљево где и данас отаљава посао.

Са карикатуристом Миланком Каличанином, 1998. године објавио књигу афоризама и карикатура НИКОМ НИШТА.

Добитник III награде за пародију на Трећем светском фестивалу хумора и сатири (Крушевац, 1995) и I награде на Првом фестивалу афористичара Југославије (Сврљиг, 1998 - одлука жирија домаћина).

Увршћен у зборник КО ЈЕ КО У СРПСКОМ ХУМОРУ, САТИРИ И КАРИКАТУРИ (издање "Ошшаног јежа", 1998).

Пише сатиричне приче и песме, пародије, епиграме и афоризме.

Радове објављивао у НИИ-у, "Погледима", "Ошшаном јежу", "Чичку", "Краљевачким новинама" и "Стриљену" (подлистак "Ибарских новости").

Члан Краљевачког сатиричног круга.

САДРЖАЈ

САМО САТИРА СРБИНА СПАСАВА

Слобода избора	7
Питање	9
Овај народ	10
Хајдучија	11
Порнић	12
Избеглице	13
Дечја песмица	14
Насушна потреба	16
Нисам ја	18
Рађење о глави	19
Генерациска	20
Атентати, атентати	21
Политичару	22
Генералу	23
Бившем силнику	24
Пензионеру	26
Посвета апстиненту	27
Милутин	29
Пуцњава	30
Кућа	31
Музичке потурице	32
10 совјета здравога разума	33
Чудан сан	34

ПРЕПЕВИ НА НОВОСРПСКИ ЈЕЗИК

Режим	39
Вампирија	41
Потомак	42

У ланцима	44
Ноћ над Србијом	46
Остајте тамо	48
Српски кадија	50
Мрак	52
Сатанисти	53
Клика	54
У зао час	56
Народни јахач	57
Башмебригашка химна	58
Монолог Владике Бунила	60
Црвена бајка	61
У незнању	62
Народ на умору	63

КОСОВО ЈЕ РАНА НЕПРЕБОЛНА

Лазарев завет	67
Марко и Косово	69
Југовићи	72
Сестре Југовића	74
Страшни Страхуња	76
Обилић	78
Зла судбина Вукова	80
Косовка	83
Иван и Милан	85
Мурат и Бајазит	87
Стево и Стеван	89
Југовића мајка (протестна)	91

СРПСКА РАПСОДИЈА

ПОГОВОР	105
---------	-----

Зоран Туцаковић РАЂЕЊЕ О ГЛАВИ

Издавач:
Дом културе "Рибница" - Краљево

За издавача:
ДИМИТРИЈЕ ЈОВАНОВИЋ

Уредник:
ДРАГАН БУНАРЦИЋ

Рецензент:
ДИМИТРИЈЕ ЈОВАНОВИЋ

Лектор:
НИКОЛА РАДОВАНОВИЋ

Ликовно решење корица и карикатуре:
МИЛАНКО КАЛИЧАНИН

Техничко уређење:
АЛЕКСАНДАР МАРИЧИЋ

Штампа:
АДМ графика – Краљево

Тираж:
300 примерака

ЦИП - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-17
ТУЦАКОВИЋ, Зоран
Рађење о глави / Зоран Туцаковић ;
(карикатуре: Миланко Каличанин). - Краљево
: Дом културе "Рибница", 2002 (Краљево :
АДМ графика). -106 стр. : карикатуре ; 21 cm

Тираж 300. – Стр. 105-106: Кад се преци
Стиде својих потомака / Димитрије Јовановић.
- Белешка о аутору: стр. (107)
ISBN 86-903857-0-3
COBISS-ID 102421772